

Posudek bakalářské práce Marie Sixtové: „Atraktivita cestovního ruchu ve výuce zeměpisu na základní škole: Případová studie Kolín“

Předkládaná bakalářská práce se na 51 stranách a 6 přílohách zabývá pro učitele v praxi zajímavým tématem, kterým je pojetí výuky místního regionu z hlediska atraktivit cestovního ruchu na základních školách modelového regionu Kolín. Autorka si jako hlavní cíl práce vytkla zjištění pojetí výuky místního regionu na základních školách modelového území Kolín a následné navržení školního geografického projektu, zaměřeného na využití atraktivit cestovního ruchu ve výuce místního regionu. K tomuto cíli chce dospět pomocí studia kurikulárních dokumentů státní a školní úrovně, řízených rozhovorů s učiteli zeměpisu a dotazníkovým šetřením mezi učiteli a žáky základních škol.

Práce má tři části. V první teoretické části se autorka zabývá cestovním ruchem, učivem místního regionu v kurikulárních dokumentech a učivem místního regionu ve vyučovací hodině. Autorka zde prokazuje schopnost práce s literaturou a zdroji dat týkajících se dané problematiky. Také zde porovnává pojetí výuky a časovou dotaci učiva místní region v ŠVP škol, které si vybrala v modelovém území. Na tomto místě by bylo vhodné zmínit, zda se jedná o všechny školy v Kolíně, nebo dle jakých kritérií proběhl výběr škol. Přestože se práce týká výuky zeměpisu na ZŠ, bylo by, jak sama autorka zmiňuje v závěru, zajímavé do výběru zařadit i nižší stupeň osmiletého gymnázia. Samotné porovnání částí ŠVP vybraných škol je přínosné nejen pro účely této práce, ale i pro pedagogy, kteří mohou zjištěné údaje porovnat se svojí praxí. Autorka doporučuje podrobnější rozpracování tématických okruhů v ŠVP sledovaných škol, protože „Místní region je pro tento účel jedno z nejvhodnějších učiv“ (str. 20). Výraz „jedno z nejvhodnějších učiv“ se mi zdá neopodstatněný, zde i v dalším textu bych ho raději nahradila výrazem „vhodné učivo“. Autorka nezmiňuje, zda tato stručnost se v ŠVP týká učiva zeměpisu obecně nebo pouze učiva místního regionu. Tato stručnost může být způsobena tím, že autoři ŠVP chtěli ponechat prostor svým kolegům, kteří budou danou látku učit. Jak autorka dále uvádí, očekávané výstupy již konkretizovány jsou. Sama autorka konstatuje, že stručnost ŠVP ji navzdory očekávání ve výzkumu pojetí výuky výrazně nepomohla. Proto považuji za velmi přínosné, že se v rámci šetření věnovala také řízeným rozhovorům s konkrétními učiteli a potřebné informace získala tímto způsobem.

Druhá část obsahuje metodiku šetření, popis atraktivit zvoleného regionu a samotné šetření, skládající ho se z řízených rozhovorů s učiteli zeměpisu a dotazníkového šetření mezi učiteli a žáky ZŠ. V kapitole „Atraktivita cestovního ruchu“ (v názvu by bylo vhodnější upřesnit, že se jedná o atraktivitu vybraného místního regionu Kolín a okolí, str. 26) autorka

poskytuje přehledný popis atraktivit, které mohou využít školy a veřejnost nejen z blízkého okolí, ale i úrovně a obsahu jejich webových stránek. Dále zde autorka uvádí, že u sedmi atraktivit, které vybrala s důrazem na jejich pestrost z tohoto přehledu, sledovala jejich interpretaci pro děti (str. 28). Postrádám zde ale konkrétní kritérium, podle kterého byly dané atraktivita zvoleny, stejně jako v kapitole „Výsledky šetření mezi učiteli“ (str. 33), kde je odlišný výběr atraktivit, u kterých se zjišťuje jejich zařazení do výuky. Dotazníky pro žáky, přestože jsou zaměřené pouze na vědomosti, jsou obsahově i graficky vhodně sestavené. Výsledky, kterých dosáhli žáci v jednotlivých otázkách a úkolech, jsou přehledně zpracovány v tabulkách a grafech a doplněny o komentář s možným vysvětlením úspěchu či neúspěchu žáků v dané otázce. Autorka zde uvádí, že dané učivo se probírá v 8. nebo 9. ročníku a šetření se tedy zúčastnili žáci těchto tříd. Předpokládám, že všichni žáci již měli danou látku probranou přibližně stejnou dobu před vyplněním dotazníku a že dotazníky byly zadávány žákům toho ročníku, ve kterém se učivo probírá. Pokud ne, bylo by vhodné vyšetřit rozdíly mezi výsledky žáků, kteří právě látku probírají a kteří látku probrali s časovým odstupem.

Třetí část práce je návrhem školního geografického projektu Poznej Kolín a okolí. Cíle, k nimž projekt vede, jsou v souladu s požadovanými výstupy RVP. Pracovní list je kvalitně sestaven po stránce didaktické, obsahové i grafické, obsahuje rozmanité úkoly rozvíjející vědomosti, dovednosti i postoje a hodnocení jednotlivých úkolů. Domnívám se, že tento projekt je využitelný v praxi v místním regionu nebo jako návod na zpracování podobného projektu pro jiný region, za předpokladu doladění detailů jako např. jak řešit situaci, když žáci práci neodevzdají nebo odmítnou některý z úkolů zpracovat (např. navštívit jiné město ve svém volném čase).

Celkově je práce logicky členěná, po jazykové stránce odpovídající, autorka zde hojně a správně cituje. Domnívám se, že autorka bezpochyby splnila požadavky standardně kladené na bakalářské práce, a proto tuto práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 10. 6. 2011

Mgr. Marcela Mrázová